ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 25ης Απριλίου 1996 *

Στην υπόθεση C-274/93,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Xavier Lewis, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

προσφεύγουσα,

κατά

Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωρισθεί ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, μη λαμβάνοντας εμπροθέσμως όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί προς την οδηγία 86/609/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 1986, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την προστασία των ζώων που χρησιμοποιούνται για πειραματικούς και άλλους επιστημονικούς σκοπούς, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 25 της εν λόγω οδηγίας, καθώς και από τα άρθρα 5 και 189 της Συνθήκης ΕΟΚ,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. N. Κακούρη, πρόεδρο τμήματος, G. Hirsch (εισηγητή), F. A. Schockweiler, P. J. G. Kapteyn και J. L. Murray, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: F. G. Jacobs
γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε την Επιτροπή που ανέπτυξε τους ισχυρισμούς της κατά τη συνεδρίαση της 12ης Οκτωβρίου 1995, κατά την οποία εκπροσωπήθηκε από τον Rolf Wägenbaur, κύριο νομικό σύμβουλο,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 23ης Νοεμβρίου 1995,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 12 Μαΐου 1993, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή με αίτημα να αναγνωρισθεί ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, μη λαμβάνοντας εμπροθέσμως τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί προς την οδηγία 86/609/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 1986, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την προστασία των ζώων που χρησιμοποιούνται για πειραματικούς και άλλους επιστημονικούς σκοπούς (ΕΕ L 358, σ. 1, στο εξής: οδηγία), και/ή μη ανακοινώνοντας τα μέτρα αυτά στην Επιτροπή, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 25 της εν λόγω οδηγίας, καθώς και από τα άρθρα 5 και 189 της Συνθήκης ΕΟΚ.

2 Η οδηγία αυτή έχει ως σκοπό, σύμφωνα με το άρθρο 1, να διασφαλίσει την εναρμόνιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών ώστε να μη θίγεται η δημιουργία και η λειτουργία της κοινής αγοράς, ιδίως μέσω στρεβλώσεων του ανταγωνισμού ή εμπορικών φραγμών.

3 Κατά το άρθρο 25 της οδηγίας, τα κράτη μέλη όφειλαν να θεσπίσουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη συμμόρφωσή τους με την οδηγία αυτή το αργότερο μέχρι τις 24 Νοεμβρίου 1989 και να πληροφορήσουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά, ανακοινώνοντάς της τις διατάξεις εσωτερικού δικαίου που θέσπισαν στον διεπόμενο από την οδηγία τομέα.

4 Η Επιτροπή, μη έχοντας λάβει καμία ανακοίνωση περί των ληφθέντων μέτρων και μη διαθέτοντας κανένα άλλο στοιχείο βάσει του οποίου να συμπεράνει ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία, του κοινοποίησε, στις 4 Σεπτεμβρίου 1990, έγγραφο οχλήσεως. Δεδομένου ότι στο έγγραφο αυτό δεν δόθηκε καμία απάντηση, η Επιτροπή εξέδωσε στις 20 Μαΐου 1992 αιτιολογημένη γνώμη, η οποία επίσης παρέμεινε αναπάντητη. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή άσκησε την παρούσα προσφυγή.

5 Το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, παρά το ότι κλητεύθηκε κανονικά, δεν υπέβαλε υπόμνημα αντικρούσεως εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

6 Το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου απέστειλε, στις 28 Μαΐου 1993, έγγραφο στη Νομική Υπηρεσίας της Επιτροπής, με το οποίο της διαβίβασε το κείμενο του νόμου της 15ης Μαρτίου 1983, που έχει ως αντικείμενο την προστασία της ζωής και της ευζωίας των ζώων [*Mémorial A* (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του Λουξεμβούργου), αριθ. 15, της 19ης Μαρτίου 1983, σ. 306, στο εξής: νόμος του Λουξεμβούργου].

7 Με έγγραφο της 8ης Δεκεμβρίου 1994, η Επιτροπή ζήτησε από το Δικαστήριο να εκδώσει ερήμην απόφαση, σύμφωνα με το άρθρο 94, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, δεχόμενο τα αιτήματά της, με τα οποία ζητεί πλέον από το Δικαστήριο:

«(...) να αναγνωρίσει ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, μη λαμβάνοντας εμπροθέσμως όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί προς την οδηγία 86/609/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 1986, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την προστασία των ζώων που χρησιμοποιούνται για πειραματικούς και άλλους επιστημονικούς σκοπούς, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 25 της εν λόγω οδηγίας, καθώς και από τα άρθρα 5 και 189 της Συνθήκης ΕΚ».

8 Προς στήριξη της απόψεως αυτής, η Επιτροπή επικαλείται ορισμένες διατάξεις της οδηγίας που θεωρεί ότι δεν έχουν τεθεί σε ισχύ με τον νόμο του Λουξεμβούργου.

9 Εν προκειμένω το Δικαστήριο αποφαίνεται ερήμην. Συνεπώς πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 94, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, να εξετάσει το παραδεκτό της προσφυγής και να ελέγξει αν τα αιτήματα της προσφεύγουσας φαίνονται βάσιμα.

10 Όσον αφορά το παραδεκτό, επισημαίνεται ότι η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να αναγνωρίσει, αφού εξετάσει τον νόμο του Λουξεμβούργου, ότι η εν λόγω οδηγία έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο ελλιπώς και, ως εκ τούτου, πλημμελώς, ενώ η Επιτροπή αιτιάτο το Λουξεμβούργο με την προσφυγή της, βάσει της αιτιολογημένης γνώμης που είχε εκδώσει σύμφωνα με το άρθρο 169 της Συνθήκης, ότι δεν μετέφερε την οδηγία στο εσωτερικό δίκαιο και δεν της ανακοίνωσε τα μέτρα μεταφοράς.

11 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 12ης Ιανουαρίου 1994, C-296/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 1994, σ. I-1, σκέψη 11), το αντικείμενο της προσφυγής που ασκείται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 169 της Συνθήκης καθορίζεται από την προ της ασκήσεως προσφυγής διαδικασία, την οποία προβλέπει η ανωτέρω διάταξη. Πράγματι, η δυνατότητα του ενδιαφερομένου κράτους μέλους να υποβάλει τις παρατηρήσεις του αποτελεί ουσιώδη εγγύηση της Συνθήκης και ουσιώδη τύπο για την ορθή τήρηση της διαδικασίας αναγνωρίσεως της παραβάσεως κράτους μέλους. Συνεπώς, η προσφυγή δεν μπορεί να στηρίζεται σε άλλες αιτιάσεις πλην εκείνων που διατυπώθηκαν στην αιτιολογημένη γνώμη (βλ., επίσης, την απόφαση της 17ης Νοεμβρίου 1992, C-157/91, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, Συλλογή 1992, σ. I-5899, σκέψη 17, και την απόφαση της 28ης Απριλίου 1993, C-306/91, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 1993, σ. I-2133, σκέψη 22).

12 Κατά το μέτρο που, μετά την άσκηση της προσφυγής, η Επιτροπή ζητεί πλέον από το Δικαστήριο, προβάλλοντας τη μη μεταφορά ορισμένων διατάξεων στο εσωτερικό δίκαιο με τον νόμο του Λουξεμβούργου, να διαπιστώσει ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου δεν έλαβε όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί προς την οδηγία, επισημαίνεται ότι η διαπίστωση αυτή απαιτεί λεπτομερή εξέταση του νόμου του Λουξεμβούργου, προκειμένου να εξακριβωθεί ποιες από τις διατάξεις της οδηγίας δεν έχουν μεταφερθεί ορθώς. Επομένως, η περίπτωση αυτή δεν μπορεί να συγκριθεί με την περίπτωση στην οποία το κράτος μέλος έχει λάβει ορισμένα μέτρα μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο μετά τη διοικητική διαδικασία που προηγήθηκε της ασκήσεως της προσφυγής, χωρίς εντούτοις να έχει μεταφέρει στο εσωτερικό δίκαιο το σύνολο των διατάξεων της οδηγίας, οπότε η Επιτροπή περιορίζει, για τον λόγο αυτό, τα αιτήματά της στις διατάξεις που αναμφισβήτητα δεν έχουν ακόμη μεταφερθεί (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 1995, C-132/94, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, Συλλογή 1995, σ. I-4789).

13 Πάντως, το Δικαστήριο μπορεί να προβεί στην εξέταση αυτή μόνον αν κατά τη διοικητική διαδικασία που προηγείται της ασκήσεως της προσφυγής έχει παρασχεθεί στο καθού κράτος μέλος η δυνατότητα να λάβει θέση επί των αιτιάσεων της Επιτροπής που αφορούν την πλημμελή μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο ορισμένων συγκεκριμένων διατάξεων της οδηγίας. Ούτε όμως ο νόμος του Λουξεμβούργου ούτε οι αιτιάσεις αυτές αποτέλεσαν αντικείμενο της διοικητικής διαδικασίας που προηγήθηκε της ασκήσεως της προσφυγής εν προκειμένω.

14 Συνεπώς, η προσφυγή της Επιτροπής πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

Επί των δικαστικών εξόδων

15 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Μολονότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε όσον αφορά το αντικείμενο της διαφοράς όπως προκύπτει από τις παρατηρήσεις της, διαπιστώνεται ότι η άσκηση της προσφυγής, όπως τροποποιήθηκε με τις παρατηρήσεις της, οφείλεται στην παράλειψη του καθού να συνεργαστεί και συνεπώς, σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, το καθού πρέπει να καταδικασθεί στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή ως απαράδεκτη.

2) Καταδικάζει το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου στα δικαστικά έξοδα.

Κακούρης Hirsch Schockweiler

Kapteyn Murray

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 25 Απριλίου 1996.

Ο Γραμματέας Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

R. Grass K. N. Κακούρης